

Н.В. Шульга
к.пед.н., викладач кафедри англійської мови та методики її викладання
Уманського державного педагогічного університету імені Павла
Тичини

ФОНЕТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГОВОРУ КОКНІ В РОЗМОВНОМУ СТИЛІ НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ ЧАРЛЬЗА ДІККЕНСА «ПОСМЕРТНІ ЗАПИСКИ ПІКВІКСЬКОГО КЛУБУ»

Діалект – різновид мови, походить з давньогрецького *dialectos* “бесіда, мова, діалект”. Один діалект мови можна відрізнити від іншого діалекту тієї ж мови за допомогою будь-якої частини лінгвістичної структури – фонології, морфології чи синтаксису. В історичному аспекті вивчення сучасних діалектів звертаємось до їх спільного предка, особливо при вивченні групи англійських діалектів [1].

Кожне мовне угруповання, в межах від маленької групи до нації, має свій власний соціальний діалект і відповідно свій власний соціальний говір.

Говір Кокні є різновидом соціального діалекту робітничого класу Великого Лондону, який остаточно сформувався у ХІХ ст. Д. Шахбагова визначає соціальні діалекти як “розмовні варіації соціально обмеженої кількості людей” [3, 30]. Для діалекту кокні характерна особлива вимова, неправильність граматики, а також римований сленг. Деякі англійські актори для комічного ефекту використовують у своїй промові фальшивий акцент, схожий на кокні, який досить часто називають «мокні» (*mockney* від *mock* - насмішка). Типові особливості мови кокні: 1. Пропуск звуку [h], так званий ейч-дропінг. Наприклад, «not 'alf» замість «not half». 2. Використання «ain't» замість «isn't» або «am not». 3. Вимова [θ] як [f] (наприклад, «faas'nd» замість «thousand») та [ð] як [v] («bover» замість «bother»). 4. Перетворення [aʊ] на [æ], «down» вимовляється як [dæ:n]. 5. Використання римованого сленгу. Наприклад, «feet» — «plates of meat», замість «head» — «loaf of bread»; іноді словосполучення скорочуються, утворюючи нове слово: «loaf» замість «loaf of bread». 6. Використання гортанного зімкнення ? взаємь 't' між голосними або сонантами (якщо другий з них не ударний): *bottle* = «бо'л». 7. Використання замість [r] губно-зубного [ʊ], що нагадує [w]. 8. Використання l як голосного: *Millwall* як [mɪlɔwɔ] «міово». 9. Опускання звуку [t] на кінці слова, приклад: [ʃui] замість [ʃait] [1].

Мова роману Діккенса “Посмертні записки Піквікського клубу ” – багата й колоритна. В ній досить широко проявилось лексичне й стилістичне різноманіття та особливості прози Діккенса. В романі багато персонажів, які виражають себе манерою мовлення (Сем Уеллер, містер Джингль та ін.). Наприклад, розглядаючи поза контекстом мову Альфреда Джингля, її можна було б сприйняти як модель мовленнєвого потоку в творах світової літератури ХХ ст., в літературі “потому свідомості”. Альфред Джингль, есквайр, не здатний виражати свої думки в синтаксично оформлених

реченнях. Його думки імпульсивні, він висловлює їх в уривках слів і фраз. Герої Діккенса розмовляють говором Кокні, неповторний колорит якого створює атмосферу

126

гумору та іронії на сторінках роману. В хорі численних говірких персонажів мовлення Сема Уеллера звучить по-особливому. Його легко відрізнити за жартівливою інтонацією. Приказки Сема увійшли в повсякденне мовлення англійців, стали крилатими виразами.

Дуже часто в мові роману “Посмертні записки Піквікського клубу” зустрічається явище субституції, заміна одних звуків іншими. Так, звук [w] замінюється на [v] і навпаки, але при цьому значення слова не змінюється, зміни відбуваються лише в його звуковому складі та на письмі:

“You wouldn't believe, sir”, continued Sam with a look of inexpressible impudence at his master, “that on the wery day as he came down with them woters, his coach was upset that 'ere wery spot, and ev 'ry man on 'em was turned into the canal.” (199).

“So you vouldn 't subscribe to the flannel veskits?” said Sam, after another internal smoking (410).

“...so they gave out that he 'd run away, and she kep' on the bus'ness” ” [2,466].

Це ж фонетичне явище спостерігається і у власних назвах:

“Now Villiam, run 'em out” ” [2, 338].

“Wot 's the good o 'callin ' a young 'ooman a Wenus or a angel, Sammy?”(” [2, 498].

Швидке говіркове мовлення зумовлює в словах явище елізії, редукції та асиміляції. Редукція – це фонетичне явище, яке зумовлює значне ослаблення або втрату ненаголошених звуків при їх вимові. Елізія – випадання кінцевого голосного звука в слові, що стоїть перед словом з початковим голосним. Асиміляція – уподібнення одних звуків іншим, в основному асимілюються приголосні звуки. В мові роману “Посмертні записки Піквікського клубу” ці фонетичні явища є досить поширеними в словах і словосполученнях типу: perhaps, suppose, him, he, her, them, have to, usually, last time, and there was no one, C'm on, baby, Sorry 'bout that. Oh, le'mme see. Oh, I dunno. Must've put'en all together. Why d'you ask? What dia think? Alright!

“Show the gentleman the way there, d'ye hear?” [2, 110].

“T'other side, sir, if you please” (86).

“Mr. Pickwick's friend Mr.Jingle, come 'pon – little visit” [2, 127].

“I'll knock 'em out of your head. D'ye hear?” [2, 335]. В Кокні буквосполучення “wh” на початку складу замінюється “w” або “v”, ця тенденція відображається і в звуковому складі слова. В лексиці досліджуваного твору зафіксовані ці особливості:

“...one on 'em's got his legs on the table and is a-drinkin' brandy neat vile the t'other one – him in the barnacles – has got a barrel o' oysters atween his knees, wich he's a-openin' like steam, and as fast as he eats 'em, he takes a aim vith the

shells at young dropsy, who's a-sittin' down fast asleep in the chimbley-corner” [2, 449].

В прийменнику of, який виконує функцію поєднання слів між собою, випадає звук [v]. Це явище фіксує мова досліджуваного твору:

“Water in the wash-hand basin's a mask o' ice, sir,” responded Sam [2, 448].

127

“Yes, he's a-havin' two mile o' danger at eightpence,” responded the son ” [2, 333].

При утворенні граматичних форм на звуковому рівні в говорі Кокні відбувається спрощення останніх шляхом втрати деяких звуків:

“Why, I wouldn't ha' believed it, sir,” replied Mr.Weller with astonished eyes

“Wy, Sammy,” said the father, “I han't seen you for two year and better.” [2, 305].

Слова, вжиті у неправильній граматичній формі спричиняють комізм, тому що порушують звичайність еталону мову. Порушення мовних граматичних норм побутує у діалектному та говірковому мовленні.

Отже, в процесі дослідження фонетичних особливостей говору Кокні в мові роману Чарльза Діккенса “Посмертні записки Піквікського клубу” було здійснено їх стилістичний аналіз та виокремлено основні стилістичні засоби їх передачі в творі.

Список використаних джерел:

1. Dialect. Britannica. Retrieved (23/04/2016) from :
<http://www.britannica.com/topic/dialect>

2. Dickens, Charles. The Pickwick Papers. – L: Penguin Popular Classics, 1994. – 886p.

3. Shakhbagova, 1982: Shakhbagova D.A. Varieties of English Pronunciation. Moscow, 1982. – 128 p